

Maoin Cothromas nan Sgoilearan

Stiùireadh
Obrachaidh
Nàiseanta
2022

Stiùireadh do cheannardan-sgoile agus
luchd-cleachdaidh

Clàr-innse

Dè th' ann am Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan?	1
Prìomh phrionnsabalan	3
Fiosrachadh mu riarrachadh	4
A' cleachdadadh Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan	5
Mì-thuigsinnean	6
Cùisean ri beachdachadh orra airson a bhith a' cleachdadadh PEF	7
Planadh	10
Cunntasachd	14
A' sgrùdadadh is ag aithris	5
Buaidh/buailean	17
Goireasan	18

Dè th' ann am Maoin Cothromas nan Sgoilearan?

Is e maoineachadh a bharrachd a th' ann am Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan (*Pupil Equity Funding - PEF*) air a riachadh gu dìreach do sgoiltean agus tha e ag amas air a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a dhùnad. Tha Riaghaltas na h-Alba air aontachadh am maoineachadh seo a thoirt seachad mar phàirt de phrògram Dùbhlan Coileanaidh na h-Alba (SAC) bho 2017/18 gu 2025/26.

Tha Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan na phàirt de
[Maoin Coileanaidh na h-Alba \(ASF\)](#).

Anns an t-Samhain 2021, chuir Rùnaire a' Chaibineit airson Foghlam agus Sgilean [planaichean ùra air adhart](#) gus Dùbhlan Coileanaidh na h-Alba ùrachadh bhon Giblean 2022. Is e misean an Dùbhlain ùraichte seo:

gus foghlam a chleachdadadh gus piseach
a thoirt air builean do chloinn agus daoine
òga air a bheil bochdainn a' toirt buaidh,
le fòcas air dèiligeadh ris a' bheàrn
coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn.

Tha an stiùireadh nàiseanta seo ag amas air taic a thoirt do sgoiltean le bhith a' planadh mar a nì iad tasgadh nas èifeachdaiche air riachadh Maoineachaidh Cothromas nan Sgoilearan aca gus piseach a thoirt air builean foghlaim chloinne is dhaoine òga air a bheil bochdainn a' toirt buaidh. Thathar a' comhairleachadh gun cuir ùghdarrasan ionadail stiùireadh sònraichte a-mach a tha a' dol leis a seo mu mar a bhios am maoineachadh ag obair gu h-ionadail.

Prìomh phrionnsabalan

- Bu chòir beachdachadh air an stiùireadh seo còmhla ri [Frèam Dùbhlàn Coileanaidh na h-Alba airson Ath-bheothachadh agus Luathachadh Adhartas](#).
- Bidh cothrom aig ceannardan-sgoile air an t-suim iomlan de Mhaoineachadh Cothromas Sgoile a tha aig an sgoil aca agus bu chòir dhaibh obrachadh ann an com-pàirt ri chèile, agus leis an ùghdarris ionadail aca, gus cleachdadh a' mhaoineachaidh aontachadh.
- Feumar Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan a chleachdadh gus gnìomhan, dòighean-obrach no goireasan a libhrigeadh a tha a bharrachd air planaichean leasachaidh ionadail uile-choitcheann.
- Bu chòir tidsearan, pàrantan agus luchd-cùraim, clann agus daoine òga agus priomh luchd-ùidh eile a bhith an sàs gu brìoghmhor tro phròiseasan planadh, buileachadh agus luachadh mhodhan-obrach.
- Feumaidh maoineachadh taic cuimsichte a thoirt seachad do chloinn agus daoine òga (agus an teaghlaichean ma bhios sin iomchaidh) air a bheil bochdainn a' toirt buaidh gus an làn chomais a choileanadh, le fòcas air gnìomhachd leasachaidh cuimsichte ann an litearachd, àireamhachd agus slàinte is sunnd.
- Ged a tha Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan air a riarachadh a rèir clàraighean airson biadh sgoile an-asgaidh, faodaidh ceannardan am breithneachadh proifeasantach a chleachdadh gus clann san sgoil aca a chomharrachadh a dh' fhaodadh buannachd fhaighinn bho eadar-theachdan agus dòighean-obrach cuimsichte, leis an amas a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a dhùnadh.
- Feumaidh sgoiltean aire a thoirt air dleastanasan reachdail an ùghdarrais gus leasachadh foghlaim a libhrigeadh, an Luach as Fheàrr fhaighinn, agus air dleastanas an ùghdarrais mar fhastaiche. Minichidh Stiùireadh ionadail mar a dh'obraicheas seo ann an dòigh nas mionaidiche. Tha na seirbheisean nas fharsainge a tha a' toirt taic do chloinn is dhaoine òga agus an teaghlaichean ro-chudromach gus taic a chumail ri deòin nan sgoilearan a bhith ag ionnsachadh. Tha co-nbrachadh thar sheirbheisean ro-chudromach ann a bhith a' dèligeadh ris a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn.
- Bu chòir obrachadh Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan a bhith mar phàirt de mhodhan dealbhaidh a th' ann mar-thà, m.e. tro Phlanaichean Leasachaidh Sgoile agus aithisgean Inbhean is Càileachd, no aithisg co-ionann ri sin ma tha sin iomchaidh, agus bu chòir gach aithisg sin a bhith ruigsinneach do luchd-ùidh. Feumaidh seo soilleireachd a thoirt do luchd-ùidh air mar a thathar a' cleachdadha Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan agus air a' bhuaidh ris a bheilear an dùil bho seo.
- Feumaidh ceannardan sgoile feallsanachd shoilleir a chruthachadh airson a bhith a' cleachdadha a' mhaoineachaidh, stèidhichte air anailis làidir air sgrùdadh co-theacsail de dhàta buntainneach a tha a' comharrachadh a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn anns na sgoiltean agus na coimhearsnachdan ionnsachaidh aca, agus feumaidh planaichean a bhith stèidhichte air nithean a tha soirbheachail ann a bhith ag àrdachadh coileanadh chloinne air a bheil bochdainn a' toirt buaidh a rèir fianais.
- Feumaidh planaichean a bhith aig sgoiltean bhon toiseach gus buaidh a' mhaoineachaidh a mheasadh. Bu chòir do na planaichean seo builean soilleir a mhineachadh, agus bu chòir dhaibh mìneachadh mar a thèid adhartas gan ionnsaigh, agus a' bhuaidh aca air dùnadh na beàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn, a thomhas. Mura h-eil na planaichean a' coileanadh nan toraidhean ris a bheilear an dùil, mar thoradh air an sgrùdadh leantainneach seo, bu chòir na planaichean sin atharrachadh. Feumar beachdachadh air planaichean airson seasmhachd mar phàirt de seo.

A' riarrachadh Maoin Cothromas nan Sgoilearan

Dè cho mòr 's a tha e?

Gheibh bun-sgoiltean, àrd-sgoiltean agus sgoiltean sònraichte le maoineachadh poblach £1,225 ann an 2022/23 airson gach pàiste bho BS1 gu AS3, no a leithid, a tha clàraichte airson biadh-sgoile an-asgaidh fo shlathan-tomhais nàiseanta airson ion-roghnachd. Tha na cuibhreannan stèidhichte thar ceithir bliadhna, a' toirt seachad cinnt gus taic a chumail ri planadh ro-innleachdail thar na h-ùine sin.

Chithear riarrachaidhean Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan airson 2022/23 an seo:

[Sgoiltean: Coileanadh nan Sgoilearan](#): A' dùnadh na beàrn

Ciamar a thèid a riarrachadh?

Tha Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan air a riarrachadh do sgoiltean a rèir tuairmeas de dh'aireamh na cloinne is dhaoine òga ann am BS1-ÀS3 a tha clàraichte airson biadh-sgoile an-asgaidh fo na slatan-tomhais nàiseanta a thaobh ion-roghnachd. Chaidh riarrachadh maoineachaidh 2022/23 a thomhas a' cleachdadh an t-Suirbhidh Beatha Fhallain as ùire a bha a' coimhead air ìre cleachdaidh biadh sgoile an-asgaidh bho 2020 agus dàta Cunntas-sluagh nan Sgoilearan bho 2021 agus a tha stèidhichte air:

- Tuairmeas air an àireimh de sgoilearan BS1-BS3 a bhiodh clàraichte airson biadh-sgoile an-asgaidh a' cleachdadh nan slatan-tomhais ion-roghnachd nàiseanta. Chaidh seo a dhèanamh le bhith a' glacadh a' chuibhrinn de sgoilearan clàraichte airson biadh sgoile an-asgaidh ann am bun-sgoiltean ann an 2014 agus an uair sin gan cur an sàs ann an clàran sgoile 2021 airson BS1 agus BS3.
- Àireamh nan sgoilearan BS4-BS7 agus ÀS1-3 a tha clàraichte airson biadh sgoile an-asgaidh.
- Tuairmeas den àireimh de sgoilearan sgoil-shònraichte eadar BS1-ÀS3 a tha clàraichte airson biadh sgoine an-asgaidh.

- Tha an dòigh àireamhachaidh a' cleachdadh ìrean clàraidh Suirbhidh Beatha Fallain 2018 airson Glaschu, agus ìrean 2019 airson Inbhir Chluaidh agus sgoiltean taghte ann an Siòrrachd Àir a Deas, gus buaidh sam bith bho neo-chunbalachd ann an ion-roghnachd biadh sgoile an-asgaidh ionadail a lasachadh.

Ged is e biadh-sgoile an-asgaidh a thathar a' cleachdadh mar thaisbeanair de dh'fheumalachdan, cha bu chòir am maoineachadh a chelachdadhe ann an dòigh ro rag is òrdachail. Bu chòir do cheannardan-sgoile agus tidsearan an cuid breithneachaидh proifeiseanta a chleachdadhe nuair a bhios iad a' co-dhùnadh ciamar a thèid airgead a chuinseachadh gus piseach a thoir air builean do chloinn agus daoine òga air an tug bochdainn buaidh sna sgoiltean agus sna coimhearsnachdan aca.

Thèid maoineachadh airson 2022/23 a phàigheadh leis an Riaghaltas do dh'ùghdarrasan ionadail tro thabhartas air a chuingeachadh a chomharrraigheas gu soilleir dè na suimean a bu chòir a bhith air an riarrachadh gu dìreach do gach sgoil. Bidh uallach air ùghdarrasan ionadail airson a bhith a' dàingneachadh rèiteachaidhean airson tarraig sios aig ìre sgoile.

A' cleachdadhaidh Maoin Cothromas nan Sgoilearan

Ciamar a ghabhas e cleachdadhaidh?

Ged a tha am maoineachadh air a riarrachadh do sgoiltean a rèir nan àireamhan a tha clàraichte airson biadh-sgoile an-asgaidh do sgoilearan ann am BS1-ÀS3, tha sùbailteachd aig ceannardan-sgoile agus tidsearan co-dhùnaidhean a dhèanamh a thaobh dè a' chlann agus na daoine òga a gheibh buannachd bho eadar-theachd no dòigh-obrach shònraichte sam bith, agus aig an aon àm a' cumail fòcas soilleir air a bhith a' libhrigeadh cothromas tro bhith a' toirt piseach air builean do luchd-ionnsachaidh air a bheil bochdainn a' toirt buaidh.

Cha bu chòir maoineachadh a bhith air a chleachdadhaidh ann an dòighean a chuireas stiogma air clann agus daoine òga no am párrantan agus luchd-cùram. Faodar beachdachadh cuideachd air eadar-theachdan a bheir buaidh air eadar-ghluasanad an eadar ìrean sgoile – mar eisimpleir eadar sgoil-àraich agus bun-sgoil no eadar foghlam farsaing coitcheann agus an ìre as àirde – cuideachd.

Bu chòir dhan mhaoineachadh a bhith air a chuinseachadh air goireasan, gniomhan agus dòighean-obrach le fòcas air luchd-ionnsachaidh fo bhuaidh bochdainn, a bheir piseach air leasachaidhean ann an littearrachd is àireamhachd agus a bheir taic do shlàinte is sunnd. Ceannardas; ionnsachadh is teagast; agus tha teaghlaichean agus coimhairsnachdan fhathast air an aithneachadh mar cho-òrdanaichean feumail air am bu chòir beachdachadh nuair a thathar a' déanamh co-dhùnaidhean ir eadar-theachdan agus dòighean-obrach.

Is urrainn ceannardan-sgoile obrachadh aig ìre sgoile fa leth agus ìre na coimhairsnachd ionadail, a tha a' gabhal a-steach clann agus daoine òga agus an teaghlaichean, no ann an cruinneachaidhean sgoile nas fharsainge agus nas fhaide air falbh aig ìre ùghdarrais ionadail agus caidreachas leasachaidh roinneil gus dèiligeadh ri ùidhean coitcheann.

Bu chòir beachdachadh air mar as urrainn dhan sgoil obrachadh le com-pàirtichean coimhairsnachd taobh a-muigh foghlaim gus amasan agus builean a tha air am moladh agus air an aontachadh tro cho-obrachadh a libhrigeadh. Bu chòir beachdachadh air eadar-theachdan agus dòighean-obrach taobh a-staigh co-theacs na cuairt planadh airson leasachadh sgoile agus feumar a bhith ag amas air a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a dhùnad. Far a bheil e iomchaidh, bu chòir maoineachadh a bhith co-cheangailte ri planaichean leasachaidh Dùbhlann Coileanaidh na h-Alba làithreach, a' cleachdadhaidh an [Fhrèam airson Ath-bheothachadh agus Luathachadh Adhartais](#).

Is dòcha gum bi ceannardan-sgoile cuideachd airson beachdachadh air na lasachaidhean agus na molaidhean a tha air an comharrachadh san [Sgrùdadh Cothromais](#) agus [A' dùnadh na beàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn: Aithisg adhartais](#) a chaidh fhoillseachadh ann an 2021.

Bu chòir na trì co-òrdanaichean aig ionnsachadh agus teagast; ceannas; agus teaghlaichean is coimhairsnachdan cumadh a thoirt air dòighean-obrach ionadail.

Bu chòir do cheannardan-sgoile am breithneachadh aca a chleachdadhaidh nuair a bhios iad a' co-dhùnad dè na sgoilearan a gheibh buannachd bho Mhaoineachadh Cothromas nan Sgoilearan, a bharrachd air a bhith a' conaltradh ri tidsearan, nuair a bhios iad a' co-dhùnad dè na dòighean-obrach aig am biodh a' bhuaidh as mothair clann is daoine òga air an tug bochdainn buaidh. Dh'fhaodte gum bi na còig priomh thaisbeanairean a leanas cuideachail agus bu chòir aire a thoirt dhaibh.

- Coileanadh
- Frithealadh
- In-ghabhal
- Com-pàirteachadh
- Com-pàirteachas

Mì-thuigsinnean

"Is e direach clann a tha a' faighinn biadh sgoile an-asgaidh a gheibh buannachd bho Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan"

Ceàrr. Ged a tha maoineachadh stèidhichte air clàraidhean airson biadh-sgoile an-asgaidh do sgoilearan ann am BS1-ÀS3, cha bu chòir seo clann is daoine òga sam bith taobh a-muigh seo a dhùnadh a-mach. Tha sùbailteachd aig ceannardan-sgoile nuair a bhios iad a' co-dhùnadh dè a' chlann agus na daoine òga a gheibh buannachd bhon maoineachadh.

"Feumar Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan a chosg air eadar-theachdan a-mhàin"

Ceàrr. Bu chòir beachdachadh air eadar-theachdan agus dòighean-obrach taobh a-staigh co-theacs cuairt planadh leasachadh sgoile agus feumar a bhith ag amas air a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a dhùnadh. Faodaidh na modhan-obrach seo a bhith a' gabhail a-steach eadar-theachdan, luchd-obrach agus ICT, a chuidicheas le bhith a' dùnadh beàrn chomharrachte taobh a-staigh prìomhachas leasachadh na sgoile air fad a' cleachdadadh maoineachadh no goireas a bharrachd.

"Feumar dàta sgoile a-mhàin a chleachdadadh mar fhianais airson eadar-theachdan agus dòighean-obrach a' cleachdadadh Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan"

Ceàrr. Tha cleachdadadh dàta sgoile **agus** coimhearsnachd ionnsachaidh air a bhrosnachadh gu mòr. Feumaidh ceannardan sgoile feallsanachd shoilleir a chruthachadh airson a bhith a' cleachdadadh a' mhaoineachaidh, stèidhichte air anailis làidir air sgrùdadh co-theacsail de dhàta buntainneach a tha a' comharrachadh na beàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn anns na sgoiltean agus na coimhearsnachdan ionnsachaidh aca, agus feumaidh planaichean a bhith stèidhichte air nithean a tha soirbheachail ann a bhith ag àrdachadh coileanadh chloinne air a bheil bochdainn a' toirt buaidh a rèir fianais.

"Chan urrainnear Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan a chleachdadadh gus taic a thoirt do dh'ath-bheothachadh foghlaim"

Ceàrr. Mhinich Rùnaire a' Chaibineit airson Foghlam agus Sgilean planaichean airson Dùbhlan Coileanaidh na h-Alba airson 2022/23 gu 2025/26 dhan Phàrlamaid air 23 Samhain 2021, a' gabhail a-steach Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan. Chuir seo an t-amais an cèill gu soilleir a bhith a' cumail taic ri ath-shlànnachadh bhon ghalar-sgaoilte agus luathachadh adhartais ann a bhith a' dùnadh na beàrn.

Cùisean ri beachdachadh orra airson a bhith a' cleachdad PEF

Nuar a thathar a' cleachdad an Fhrèam airson Ath-bheothachadh agus Luathachadh Adhartais gus eadar-theachdan a chur an gnìomh, bu chòir do cheannardan-sgoile agus tidsearan cuideachd priomh sheata de cheistean a bhith aca a thaobh cleachdad a' mhaoineachaidh.

Bu chòir do dh'ùghdarrasan ionadail cuideachd beachdachadh air mar a bheir na planaichean gus Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan taic do na sia seòrsachean teaghlaich a tha [air an comharrachadh le Riaghaltas na h-Alba](#) mar an fheadhainn as mothà a tha ann an cunnart bho bhith a' fulang bochdaiinn chloinne:

- Teaghlaichihean le pàrant singilte
- Teaghlaichean mion-chinnidh
- Teaghlaichean le inbheach neo leanabh air a bheil ciorram
- Teaghlaichean le màthair òg (fo 25)
- Teaghlaichean le leanabh fo bhliadhna a dh'aois
- Teaghlaichean nas mothà (3+ clann)

Lùghdaich Buaidh na Bochdaiinn

Tha e deatamach gun tèid buaidh na bochdaiinn a lasachadh a rèir misean ùraichte Dùbhlan Coileanaidh na h-Alba, agus gu bheil e a' toirt taic do [The Scottish Government's Best Start, Bright Futures: tackling child poverty delivery plan 2022-26](#). Is urrainn dèiligeadh ri cosgais an latha sgoile cuideachadh le bhith a' toirt air falbh bacaidhean ionmhais a thaobh ionnsachadh agus com-pàirteachadh chloinne aig a bheil teachd a-steach iosal. Is urrainn dha cuideam a lùghdachadh air buidseatan teaghlaich cuideachd. Le bhith a' cur fòcas air cosgaisean an latha sgoile thathar a' cur ri cothromas tro thugse nas fheàrr air na chapan-starra a tha mu choinneamh sgoilearan agus teaghlaichean a tha fo bhuaidh bochdaiinn agus air leasachadh phoileasaidhean agus chleachdaidhean a tha a' toirt feart air bochdaiinn.

Tha pròiseact Cosgais an Latha Sgoile aig Buidheann Gníomh Bochdaiinn Cloinne (*Child Poverty Action Group - CPAG*) ann an Alba a' tabhann ghoireasan agus taic do sgoiltean agus ùghdarrasan ionadail air dòighean-obrach a thaobh cosgaisean an latha sgoile a chruthachadh, a' gabhail a-steach coimhlearsnachdan sgoile agus deagh chleachdad ann a bhith a' lùghdachadh chosgaisean, a' meudachadh teachd a-steach agus a' toirt taic do chloinn agus do theaghlaichean aig a bheil teachd a-steach iosal.

Gheibhear fiosrachadh agus goireasan mu chosgais an Latha Sgoile (*Cost of the School Day - CoSD*) aig:

- air làrach-lìn CPAG <https://cpag.org.uk/cost-of-the-school-day>
- Seata-innealan CoSD <https://cpag.org.uk/scotland/CoSD/toolkit>
- A' bruidhinn mu chosgaisean san sgoil <https://cpag.org.uk/talking-costs>
- Cuir fios chun an sgioba aig costoftheschoolday@cpagscotland.org.uk.

Tha Foghlam Alba air [sgrùedadh cùise](#) a chruthachadh gus sealltainnn cho cudromach 's a tha a' bhuaidh aig cleachdad PEF gus dèiligeadh ri cosgais an latha sgoile. Chomharraich Luchd-sgrùdaidh na Banrigh seo mar obair èifeachdach ann a bhith a' toirt piseach air cothromachd agus air cosgais an latha sgoile.

Tha Fòram Pàrantan Nàiseanta na h-Alba air inneal latha-sgoile a chruthachadh airson comhairlean [phàrantan -- Seata-innealan Comhairle Phàrantan airson an Latha Sgoile – Fòram Pàrantan Nàiseanta na h-Alba \(npfs.org.uk \)](#).

Co-ionannachd

Tha fianais a' sealltainn gun toir bochdainn buaidh neo-cothromach air cuid de chloinn is dhaoine òga bho bhuidhnean a tha air an iomall agus mar sin gum faod bacaidhean mòra a bhith romhpa a thaobh ionnsachadh. Tha uallach air ùghdarrasan ionadail dèiligeadh gu gnìomhach ri neo-ionannachd agus tha brosnachadh cothromas na dhleastanas co-roinnte a tha air a h-uile neach-obrach, compàirtiche agus neach-ùidh iomchaidh eile. Bu chòir do dh'ùghdarrasan foghlam beachdachadh air mar a thathar ag aithneachadh agus a' cur luach air ùidhean, eòlas, dearbh-aithne agus goireasan dhaoine òga agus choimhairsnachdan air an iomall (m.e. feadhainn bho mhion-chinnidh no teaghlachian aon phàrant). Bu chòir cuideachd beachdachadh air buaidh leth-bhreith gun fhiosta gu sònraichte a thaobh mar a thèid luach a chur air na beachdan aig daoine agus mar a bheir iad buaidh air planadh PEF.

Anns a' cho-theacsa seo, bu chòir do cheannardan-sgoile beachdachadh air ceumannan a bharrachd a dh'fhaodadh a bhith a dhith gus a' beàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a dhùnadh do sgoilearan air a bheil bochdainn a' toirt buaidh agus a dh'fhaodadh

a bhith fo ana-cothrom air adhbharan eile cuideachd. Mar eisimpleir, ana-cothrom co-cheangailte ri:

- feart dionta (cioram, ath-shònachadh gnè, torrachas agus màthaireachd, cinneadh, creideamh no feallsanachd)
- gnè/gnè bhith-eòlasach agus taobhadh feise)
- gu bheiol feum orra a tha a' fàgail gu bheil feum aca air taic a bharrachd
- a bhith ann an cùram
- aig a bheil dleastanasan cùram

Bu chòir sgoiltean beachdachadh air co-ionannachdan nuair a thathar a' comharrachadh prìomh adhbharan airson beàrnan coileanaidh – bu chòir coimhead air dàta mu bochdainn agus Clàr-amais loma-bochdainn na h-Alba an co-bhonn ri prìomh fheartan eile a' gabhail a-steach, ach gun a bhith cuibhrichte gu, gnè, cinneadh, cioram, eòlas air cùram, siopsaich roma/luchd-siubhail. Gus seo a dhèanamh, feumar dhì-agragaideachadh (*disaggregating*) a dhèanamh air dàta a bhios suidheachaidhean foghlaim a' cruinneachadh mar-thà a rèir nam feartan sin.

Luchd-obrach

Bu chòir do luchd-obrach sam bith a th' air am fastadh tro Mhaoineachadh Cothromas nan Sgoilearan a bhith a bharrachd air na riatanasan àbhaisteach a thaobh luchd-obrach. Far a bheil sgoiltean a' comharrachadh gu bheil feum air luchd-obrach a bharrachd airson eadar-theachd no dòigh-obrach iomchaidh, bu chòir dhaibh obrachadh gu dlùth leis an ùghdarris ionadail (mar am fastaiche) gus dèanamh cinnteach gu bheil raointean-ùghdarris agus sònraichaidhean obrach ceangailte gu soilleir ri amasan na h-eadar-theachd no na dòigh-obrach. Feumaidh ceannardan-sgoile làn aire a thoirt do phoileasaidhean agus mhodhan Goireasan Daonna ionadail agus gu bheil cosgaisean luchd-obrach a' gabhail a-steach chan e a-mhàin tuarastalan ach cuideachd cosgaisean eile leithid peinnseanan, fòrladh tinneis, còmhdach màthaireil agus cuideachd cosgaisean fastaidh sam bith. Bu chòir do stiùireadh ionadail barrachd fiosrachaидh soilleir a thoirt seachad mu na cosgaisean sin.

Solar

Feumaidh ceannach ghoireasan, uidheamachd no seirbheisean cumail ri modhan solarachaideh làithreach nan ùghdarrasan ionadail. Bidh seo gu sònraichte cudromach nuair a thathar a' ceannach goireasan Teicneòlas Fiosrachaideh is Conaltraidh (ICT) (faic gu h-ìosal) no, mar eisimpleir, seirbheisean bho chom-pàirtichean san treas roinn. Bu chòir do sgoiltean conaltradh le com-pàrtichean ionmhais an ùghdarris ionadail iomchaidh gus dèanamh cinnteach gu bheilear a' cumail ri poileasaidhean solarachaideh agus ri reachdas.

ICT

Faodar Maoineachadh Cothromas Ro-innleachdail a chleachdadhe gus teicneòlasan didseatach fhaighinn, a' gabhail a-steach bathar-cruaidh is bathar-bog, far a bheil a riarachadh agus a chleachdadhe gu sònraichte ag amas air taic a thoirt do chloinn is dhaoine òga a tha fo bhuaidh bochdainn gus an coilean iad an làn chomais aca.

Tha Riaghaltas na h-Alba an-dràsta aig ire dealbhaidh leis a' ghealltanais gus inneal a sholarachadh airson a h-uile pàiste aoi sgoile agus iad an dùil tasgadh nas doimhne a dhèanamh san teicneòlas bho 2023/24 air adhart. Is dòcha gum bi thu airson beachdachadh an gabhadh PEF a chleachdadhe airson innealan didseatach ann an 2022/23 no am biodh dòighean maoineachaidh eile na bu fhreagarrache aig an ire seo. Bu chòir dhut conaltradh gu dlùth le roinn IT an ùghdarris ionadail agaibh mu chaitheamh sam bith a tha thu an dùil a dhèanamh air teicneòlas didseatach.

Tha Riaghaltas na h-Alba a' toirt cothrom air raon de fhreàman solarachaideh nàiseanta gus bathar agus innealan teicneòlas didseatach a cheannach, a' gabhail a-steach raon de choimpiutairean desktop, laptop agus tablaidean. Tha na frèaman-obrach a' toirt seachad slighe dhìreach chun mhargaidh agus sàbhalaidean mòra mu choinneamh a' Phris Mion-reic a thathar a' Moladh (RRP). Gus dèanamh cinnteach nach bi trioblaidean ann le co-fhreagarrachd agus ceangailteachd, bu chòir do sgoiltean a tha ag iarraidh teicneòlas didseatach a cheannach sin a dhèanamh ann an dlùth chomhairle le Roinn IT an ùghdarris ionadail aca.

Tha fios againn nach eil a bhith a' toirt seachad barrachd teicneòlais ag adhbharachadh builean nas fheàrr do luchd-ionnsachaideh leis fhèin. Mar sin, bu chòir cleachdadhe teicneòlas sam bith ann an suidheachadh foghlaim a bhith air a dhèanamh a rèir amasan na [Ro-innleachd Ionnsachadh is Teagaig Didseataich](#) nàiseanta agus planadh didseatach ionadail sam bith far a bheil sin ann le planaichean soilleir an sàs bho thùs gus a' bhuaidh aig a' mhaoineachadh air a bhith a' dùnad na beàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a mheasadh.

Planadh

Thatar air riarrachadh Maoineachaidh Cothromas Ro-innleachdail a dhearbhadh chun a' Mhàirt 2026. Faodar eadar-theachdan fad-ùine a thoirt gu buil le taic bhon ghealladh fad-ùine seo. Bu chòir beachdachadh cuideachd fhathast air eadar-theachdan sa gheàrr-ùine a bheir taic ris a' mhisean: *gus foghlam a cheachdadh gus piseach a thoirt air builean do chlann agus daoine òga air a bheil bochdainn a' toirt buaidh, le fòcas air dèligeadh ris a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn.*

Le bhith a' cleachdadadh dòigh-obrach fhad-ùine le bhith a' planadh airson cleachdadadh Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan thar grunn bhliadhnaichean tha seo a' cur planadh nas èifeachdaiche an comas air caitheamh, fastadh agus leasachadh.

Faodar taic a thoirt do phlanadh leis a' mhodail loidsig (a lorgar mar sgriobhainn taic dhan [Fhrèam airson Ath-bheothachadh agus Luathachadh Adhartais](#)), a tha a' sealltainn mar a nì prògram atharrachadh. Cuidichidh modail loidsig SAC le bhith a' cur mion-fhiosrachadh ri amasan a' phrògram, a' cuideachadh le planadh, measadh, buileachadh agus conaltradh. Tha e a' gabhail a-steach builean a tha a rèir an rùin, a tha a' gabhail a-steach bochdainn chloinne, coileanadh nas fharsainge agus fòcas nas mothair sláinte is sunnd agus taic teaghlaich is coimhairsnachd.

Mar a tha air a mhìneachadh san [Fhrèam airson Ath-bheothachadh agus Luathachadh Adhartais](#), bu chòir co-thaobhadh a bhith ann eadar amasan a shuidhich sgoiltean gus piseach a thoirt air na builean do chlann is daoine òga air a bheil bochdainn a' toirt buaidh agus amasan sìnidh an ùghdarrais ionadail. Bheir an t-ùghdarris ionadail stiùireadh seachad air mar as urrainn do dhòighean-obrach a thaobh cleachdadadh Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan aig ìre sgoile cur ri amasan ionadail. Bu chòir planaichean sgoile amasan sìnidh an ùghdarrais ionadail fhiosrachadh agus bu chòir amasan an ùghdarrais ionadail nochdadh ann am planaichean sgoile mar phàirt de phròiseas co-obrachail dà-shligheach.

Feumaidh ceannardan-sgoile a bhith eòlach air poileasaidhean agus modhan-obrach ionadail – leithid a' Chòd Ionadail airson Riaghlaodh Corporra, Sgeamaichean Tiomnaidh Ionadail, dleastanas Oifigear Earrann 95, poileasaidh Rianachd Sgoile Tiomnaichte ionadail agus a' chuairt planaidd sgoile ionadail. Faodaidh ùghdarrasan ionadail comhairle a thoirt seachad mu na poileasaidhean sin.

Chaidh frèam-obrach, '[Eadar-theachdan airson Cothromas](#)' a chruthachadh gus taic a thoirt do phlanadh agus buileachadh eadar-theachdan agus dòighean-obrach gus feumalachdan chloinne agus dhaoine òga air a bheil bochdainn a' toirt buaidh a choileanadh, gus a' bheàrn coileanaidh a dhùnadh. Tha na h-eisimpleirean a tha air an ainmeachadh nam brosnachadh airson meòrachadh nas fharsainge air na dh'fhaodadh a bhith iomchaidh sa cho-theacsia ionadail agad agus chan iad seo idir an aon eadar-theachd air am bu chòir beachdachadh.

Prionnsabalan coitcheann airson planadh airson Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan taobh a-staigh Dùbhlan Coileanaidh na h-Alba

Collaborative:

Actively engage children, young people, families, communities, staff and partners in planning process.

Evidence informed:

Plans are based on data and a clear understanding of the context of communities they will be implemented. This data should include: local & national data and reference to research including SAC Theory of Change and Logic Model.

Setting ambitious and SMART aims:

Aims should be smart, measurable, achievable, realistic and timed. They also need to be ambitious enough to achieve long term goals of closing poverty-related attainment gaps.

Measuring progress:

SMART measures and baseline data are needed to be able to show progress towards aims. Regular tracking and monitoring will support staff respond timely to interventions which are not having the desired impact and make adaptations.

Evaluative:

All plans should have aims and measures which allow leaders to clearly state whether aims have been achieved.

Quality assurance processes embedded

to support the development and implementation of SAC plans. This can be both internal or external, involve peers or senior leaders.

Maoineachadh nach deach a chosg

Far nach urrainn do sgoiltean an cuibhreann iomlan a chosg tron bhliadhna ionmhais, faodar airgead sam bith nach deach a chaitheamh a thoirt air adhart chun na bliadhna ionmhais ùire. Thathas an dùil, ach a-mhàin ann an suidheachaidhean sònraichte, gum bu chòir a chaitheamh taobh a-staigh na h-aon bliadhna acadaimigich. Tha riarrachaidhean PEF air an dearbhadh thairis air ceithir bliadhna chun a' Mhàirt 2026, a bu chòir leigeil le ceannardan-sgoile tòiseachadh air planadh mar a bhios iad a' tasgadh a' mhaoineachadh sa gheàrr-ùine agus san fhad-ùine. Tha cothroman ann eadar-theachdan fad-ùine a chur an gnìomh thar na h-ùine seo le taic bho dhearbhadh gun tèid cuibhreannan bliadhnaill a thort seachadh san fhad-ùine. Ach bu chòir beachdachadh cuideachd fhathast air eadar-theachdan sa gheàrr-ùine a bheir taic ris a' mhisean: *gus foghlam a chleachdadh gus piseach a thort air builean do chloinn agus daoine òga air a bheil bochdainn a' toirt buaidh, le fòcas air dèiligeadh ris a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn.*

Bu chòir do sgoiltean a bhith ag obair gu dlùth leis an ùghdarris aca gus rèiteachaidhean aontachadh airson am maoineachadh a thort air adhart dhan bhliadhna ionmhais ùir (agus, ann an suidheachaidhean sònraichte, a-steach dhan bhliadhna acadaimigich ùir). Bu chòir beachdachadh air Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan air leth bho mhaoineachadh eile taobh a-staigh buidseart tiomnaichte riaghlaidh na sgoile.

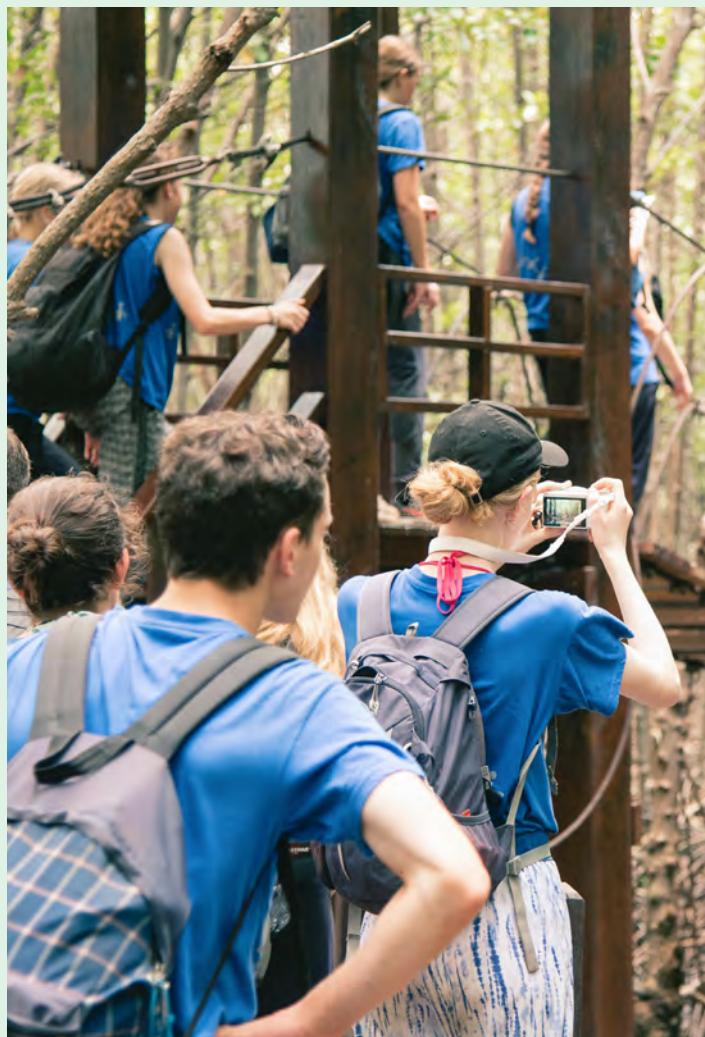
Bu chòir do cheannardan-sgoile am [Frèam airson Ath-bheothachadh agus Luathachadh Adhartais](#) a chleachdadh gus cuideachadh gus cumadh a thort air Planaichean Leasachaидh Sgoile gus plana làidir agus èifeachdach a chruthachadh airson Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan far nach bi fo-chaiteachas sam bith leis an airgead. Bu chòir dhaibh a bhith ag obair gu dlùth le Comhairlichean Coileanaidh gus dèanamh cinnteach gu bheil planadh èifeachdach ann agus mar sin a' comharrachadh chothroman iomchaidh airson leasachadh agus gus a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a dhùnad.

Cunntachalachd

Bidh an ceannard-sgoile cunntachail dhan ùghdarras ionadail aca a thaobh cleachdadh Maoin Cothromas nan Sgoilearan san sgoil aca. Bu chòir do sgoiltean co-chomhairleachadh agus conaltradh èifeachdach a dhèanamh le tidsearan, pàrantan agus luchd-cùraim, clann is daoine òga agus leis a' choimhearsnachd san fharsaingeachd nuair a bhios iad a' cur an gniomh ðòighean-obrach gus a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn a dhùnad.

Tha dleastanasan ceannardan-sgoile air am mìneachadh anns an [Fhrèam airson Ath-bheothachadh agus Luathachadh Adhartais](#) (earrann 2.1). Tha iad cunntachail airson a bhith a' planadh ann an deagh àm, agus bu chòir sgrìobhainnean aithris a bhith rim faighinn le luchd-ùidh iomchaidh a' gabhail a-steach pàrantan agus luchd-cùraim agus ùghdarrasan ionadail.

Com-pàirteachasan

Tha pàrantan is luchd-cùraim agus a' choimhearsnachd ionadail nan stòrsan taic, sgilean agus eòlas ann a bhith ag obair le clann is daoine òga a tha a' fulang bho bhacaidhean ionnsachaidh co-cheangailte ri bochdainn. Ann am mòran cho-theacsan, gu sònraichte ann an sgìrean dùthchail, dh'fhaodadh gum bi sgoiltean comasach air na builean as fheàrr a choileanadh airson clann agus daoine òga le bhith ag obair le farsaingeachd de bhuidhnean leithid:

- buidhnean phàrantan
- comhairlean phàrantan
- seirbheisean eile aig ùghdarras ionadail agus san roinn phoblaich (leithid ionnsachadh agus leasachadh coimheasnachd)
- buidhnean treas roinn (a' gabhail a-steach obair òigradh, buidhnean ionnsachaidh teaghlach)
- roinnean foghlaim eile
- agus/no ionadan eòlais.

Cuidichidh tuigse air feumalachdan chloinne agus dhaoine òga gus raointean iomchaidh airson co-obrachadh a chomharrachadh.

A' com-pàirteachadh le Daoine Òga agus an Teaghlaichean

Bu chòir clann agus daoine òga a bhith an sàs ann tron phroiseas air fad de dhòighean-obrach ionadail agus bu chòir cothrom a bhith aca am beachdan a bhith air an cluinntinn agus buaidh a thoirt air co-dhùnaidhean ionadail.

Gheibhear taic mu bhith a' toirt cothrom do chloinn agus do dhaoine òga an taic sin fhaighinn aig [Goireasan air mar a bheirear cothrom do CYP gus pàirt a ghabhail ann am planadh agus luachadh](#).

Is e aon dòigh-obrach shònraichte air am faodadh ceannardan-sgoile beachdachadh buidseatadh com-pàirteachail.

Tha buidseatadh com-pàirteachail (*Participatory Budgeting - PB*) na dhòigh ùr-ghnàthach agus èifeachdach gus com-pàirteachadh le pàrantan, luchd-cùraim, clann agus daoine òga, gu sònraichte an fheadhainn aig a bheil cnapan-starra a thaobh com-pàirteachadh sa choimhearsnachd ionnsachaidh aca. Tha PB a' gabhail a-steach daoine gu direach ann an co-dhùnaidhean buidseit a bheir buaidh dhireach air a bhith a' toirt pìseach air a' bheatha aca. Is urrainn dha guth nan sgoilear a neartachadh agus fior eòlas a thoirt seachad air deamorasaidh ag obrachadh, a' ciallachadh gum bi daoine òga nas misneachaile agus nas gniomhaiche mar shaoranaich. Tha PB na dheagh dhòigh conaltraidh, a tha a' neartachadh cultar na sgoile le bhith a' togail deagh dhàimhean. 'S e dòigh bhìoghmhòr, phractaigeach agus shusbainteach a th' ann am PB ann an sgoiltean gus càraichean chloinne a thoirt gu buil gus pàirt a ghabhail ann an co-dhùnaidhean, agus aig an aon àm tha e a' togail mothachadh air feumalachdan coimhearsnachd san fharsaingeachd.

Gheibhear barrachd fiosrachaiddh mu PB air làrach-lìn PB Scotland aig:

<https://pbscotland.scot/pb-in-schools/resources>.

Airson ceist sam bith, cuir fios gu: info@

Ag aithris air a' bhuaidh

Gus dèanamh cinnteach gu bheil follaiseachd ann, bithear an dùil gum bi sgoiltean a' cur fiosrachadh mu na planaichean Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan aca ann agus a bhith ag aithris gu soilleir air a' bhuaidh air builean do luchd-ionnsachaидh air an tug bochdaiinn buaidh. Bu chòir seo a dhèanamh taobh a-staigh pròiseasan aithris làithreach an ùghdarrais ionadail do Chomhairle agus Fòram nam Phàrant, a' gabhail a-steach nam Planaichean Leasachaидh Sgoile bliadhnaill agus na h-Aithisgean Inbhean is Càileachd aca.

Feumaidh na planaichean agus na h-aithisgean sin a bhith rim faighinn gu poblach gus am faigh párrantan agus luchd-cùraim cothrom orra, gus an tuig iad iad agus, far a bheil e iomchaidh, dùbhlann a thoirt do na tha a' tachairt san sgoil aca a thaobh Maoineachadh Cothromas Sgoilearan. Thèid na h-ullachaidhean airson foillseachadh a dhearbhadh leis an ùghdarras ionadail.

Tha tursan sgrùdaidh agus pròiseasan ath-bhreithneachaidh eile a' gabhail a-steach fòcas air cho math 's a tha sgoiltean a' cleachdad an cuiid Maoineachadh Cothromas Sgoilearan. Tha '[Dè cho math 's a tha an sgoil againn? 4mh deasachadh](#)' a' gabhail a-steach comharrà càileachd gus taic a chumail ri fèin-luachadh air soirbheachas na sgoile ann a bhith ag àrdachadh buileachadh agus coileanadh agus dòighean anns an urrainn do sgoiltean leasachaidhean a dhearbhadh ann an solar chothroman co-ionann dhan luchd-ionnsachaيدh air fad gus soirbheachadh. Bithear a' measadh an taoibh seo, ann an sgrùdaidhean sgoile, a' cleachdad na [sgèile sia puingean](#).

Dh'fhaodte gum bi e cuideachail conaltradh a dhèanamh eadar an sgoil agus coimhearsnachdan tro dhòighean aithris tarraigeach agus ùr-ghnàthach, mar eisimpleir; tha cuiid de sgoiltean air comharrachadh mar a tha iad air am PEF aca a chosg air-loidhne tro Twitter, Sway agus dòighean eile.

A bharrachd air sin, bidh gnìomhachd, cleachdad agus èifeachdas Maoineachaidh Cothromas nan Sgoilearan ann a bhith a' dùnadh na beàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdaiinn aig ìre ùghdarras ionadail a' biathadh a-steach do phròiseasan gealltanás càileachd eile, leithid Measadh Cunnart Coitcheann Sgrùdadadh Alba.

Buaidh agus Builean

Aig ìre sgoile, tha e deatamach gun cùm Ceannardan-sgoile orra a' dèanamh an fheum as fheàrr den dàta air a bheil cothrom aca gu h-ionadail gus tuigsinn dè a' chlann agus na daoine òga, air an tug bacaidhean ionnsachaidh co-cheangailte ri bochdainn buaidh, a gheibheadh buannachd bho thaic chuimsichte agus a bhith a' sgrùdadh agus a' clàradh adhartas luchd-ionnsachaidh thar ùine. Bu chòir do sgoiltean builean soilleir a chur an cèill gus an tèid adhartas agus buaidh a thomhas gu h-èifeachdach. Far a bheil e iomchaidh, bu chòir beachdachadh air builean gearr-ùine, meadhan-ùine agus fad-ùine a mhíneachadh gus an tèid adhartas a thomhas thar ùine agus gus dèanamh cinnteach gu bheil na dòighean-obrach a tha gam planadh a' toirt piseach air cùisean.

Tha leasachadh nàiseanta air misneachd agus pongalachd breithneachadh proifeiseanta thidsearan a thaobh coileanadh irean Curraicealam airson Sàr-mhathais na phrìomh nì ann a bhith a' tomhas adhartas. Gheibhear barrachd stiùiridh mu mheasadh anns na Priomh theachdaireachdan airson sgoiltean agus na Slatan-tomhais a chaidh fhoillseachadh ann an 2017. Thèid adhartas a dh'ionnsaigh a bhith a' dùnadh na beàrn coileanaidh aithris fhathast anns na h-aithisgean fianais bliadhnaile Nàiseanta is ionadail air an Fhrèam Leasachaидh Nàiseanta.

Goireasan

Tha pasgan de thaic nàiseanta is ionadail ri fhaighinn gus ùghdarrasan ionadail a chuideachadh agus iad a' dealbhadh mar a chleachdas iad Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan aca.

Tha an aithisg aig Foghlam Alba '[Pupil Equity Funding:: Looking inwards, outwards, forwards – sharing effective practice to maximise support for learners and practitioners](#)' na ghoireas luachmhòr a tha a' comharrachadh cleachdadh èifeachdach ann a bhith a' dealbhadh agus a' cur an gniomh modhan-obrach PEF.

Tha [Dùblan Coileanaidh na h-Alba - Goireas fèin-mheasaidh](#) air a dhealbh gus sgoiltean agus eile a chuideachadh gus barrachd obair leasachaidh a thoirt air adhart aig àm ath-shlànachaidh seo.

Frèama Eadar-theachdan airson Cothromas de dh'eadar-theachdan agus ro-innleachdan foghlaim dearbhte le fianais gus cuideachadh le bhith a' dèligeadh ris a' bheàrn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn. Gabhaidh am frèam-obrach a chleachdadh leis a h-uile neach-ùidh agus bu chòir dha cuideachadh gus na co-dhùnaidhean a nì sgoiltean fhiosrachadh. Tha an structar agus an t-susbaint air a dhealbh gus a bhith dionamaig agus tha e fhathast a' fàs is ag atharrachadh mar phàirt bhunaiteach den [Cho-ionad Leasachaidh Nàiseanta](#), far a bheil raon farsaing de stuthan leasachaidh, fèin-luachaidh agus rannsachaidh rim faighinn agus far am faodar eisimpleirean de chleachdad a cho-roinn. Bidh geàrr-chunntasan rannsachaidh agus eisimpleirean eadar-theachd eile fhathast gan toirt a-steach nuair a bhios iad rim faighinn.

That has a' cruthachadh Seata-innealan Cothromais aig Foghlam Alba agus thathar an dùil gum bi e ri fhaighinn as t-samhradh 2022.

[Frèam-obrach ILA](#) gus measadh a dhèanamh air dè cho math 's a tha ùghdarrasan ionadail a' toirt piseach air ionnsachadh, air àrdachadh bhuilean agus air dùnadh na beàirn coileanaidh co-cheangailte ri bochdainn

Gheibhearr inneal meòrachail airson luchd-foghlaim aig , [Getting It Right For All Learners during COVID-19](#)

Tha [The Education Endowment Foundation \(EEF\) Toolkit](#) na inneal a tha a' toirt seachad geàrr-chunntas ruigsinneach de rannsachadh foghlaim a tha air a dhealbh gus còmhraidean mu na dòighean as èifeachdaiche air coileanadh a leasachadh fhiosrachadh, le fòcas air clann aois 5-16 agus ana-cothrom mar thoradh air bochdainn. Tha dòighean-teagaisg agus eadar-theachdan ann, le geàrr-chunntas air gach tè dhiubh a thaobh na buaidh cuibheasaich aca air coileanadh, neart na fianais air an son agus an cosga. Tha e feumail ma bhios stiùirichean foghlaim agus cleachdaichean a' fiosrachadh cho-dhùnaidhean mu bhith a' cleachdad a' Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan, mu bhith a' toirt piseach air coileanaidh agus air cothromas. Tha mòran de na sreathan a-nis a' gabhail a-steach ceistean dùblain gus taic a chumail ri còmhraidean proifeasant. That har an dùil gun tèid an goireas a chleachdad an co-bhonn ris an farsaingeachd de dh'eadar-theachdan agus dhòighean-obrach a tha air an toirt seachad tron fhrèam gu h-àrd gus conaltradh proifeiseanta a bhrosnachadh agus a neartachadh a' toirt làn aire dhan cho-theacs a ionadail.

Tha [Stiùireadh mu bhith ag obair leis an treas roinn](#) ri fhaighinn gus taic a thoirt do sgoiltean gus am feum as fheàrr a dhèanamh de mhaoineachadh le com-pàrtichean eile. Tha an goireas seo a' mìneachadh mar as urrainn do sgoiltean com-pàirteachasan sònraichte a chruthachadh le buidhnean iomchaidh san treas roinn gus piseach a thoirt air builean do chloinn, daoine òga agus teaghlaichean. Tha an treas roinn ann an suidheachadh gu sònraichte math airson taic a chumail ri leasachaidhean ann an slàinte agus sunnd agus gus sgilean cosnaidh agus cinn-uidhe luchd-fàgail na sgoile a leasachadh.

Còmhla ri sgoiltean, tha obair òigridh a' toirt piseach air sunnd, deòin ionnsachadh agus builean foghlaim chloinne is dhaoine òga. Tha raon de dhòighean thaic agus goireasan co-obrachaidh aig [YouthLink Scotland](#) mar phàirt den [phrògram Dùbhlan Coileanaidh na h-Alba](#). Tha seo a' gabhail a-steach fiosrachadh airson sgoiltean, fianais agus eisimpleirean de bhuaidh agus ionnsachadh bho Mhaoin Ath-bheothachaidh Foghlaim Obair Òigridh. Is urrainn dhaibh cuideachd taic a thoirt seachad gus com-pàrtichean obair òigridh a chomharrachadh agus obrachadh còmhla riutha.

Bheir Comhairlichean Coileanaidh comhairle seachad air stèidh ionadail agus roinneil. Is urrainn Comhairlichean Coileanaidh a bhith ro-chudromach ann a bhith a' cur deagh chonaltradh eadar cheannardan-sgoile an comas, a' cuideachadh gus an cleachdaidh as fheàrr a cho-roinn agus a' toirt seachad stiùireadh air planadh èifeachdach, buileachadh agus luachadh air eadar-theachdan ann an sgoiltean, ùghdarrasan ionadail agus Caidreachasan Leasachaidh Roinneil.

Tha eisimpleirean de seo a' gabhail a-steach Comhairlichean Coileanaidh:

- ag obair le Prìomh Oifigear Obair Shòisealta agus Stiùiriche an Foghlaim gus taic a chumail ri co-phlanadh agus co-chruthachadh dhòighean co-obrachail a thaobh cleachdadh Maoineachadh Cothromas nan Sgoilearan.
- a' toirt comhairle agus taic do dh'ofigearan Cheannardan Sgoile a thaobh planadh agus aithris air iomairtean agus a' cleachdadh dàta measadh buaidh agus fianais gus dòighean-obrach soirbheachail agus raintean airson leasachadh a chomharrachadh.

- a' toirt taic do dh'ath-sgrùdadh air frèaman-obrach agus modhan fèin-luachaidd SAC aig ùghdarrasan ionadail Cothromas nan Sgoilearan agus Maoineachadh Coileanaidh na h-Alba nas fharsainge, a' gabhail a-steach Maoineachadh Cothromas Ro-innleachdail agus Maoineachadh Chloinne is Dhaoine Òga le eòlas air cùram.
- a' cur cuideam air cothroman airson co-obrachadh agus a bhith a' cleachdadh innealan conaltraidh air Glow a' gabhail a-steach coimhairsnachd Dùbhlan Coileanaidh na h-Alba, Teams, Yammer, Sharepoint, agus Blogs.

Bidh na h-innealan sin uile a' dèanamh cinnteach gun urrainn còmhraighean air-loidhne a bhith aig luchd-foghlaim, gun urrainn dhaibh ceistean a chur, freagairtean a phostadh, beachdan iomlaid, cothrom faighinn air goireasan a bharrachd agus a bhith a' co-roinn eisimpleirean de chleachdad thairis air Dùbhlan Coileanaidh na h-Alba, le comas air còmhraighean cunbalach a chumail agus gus cleachdaichean a cheangal ri chile agus gus lìonradh a chur air dòigh gu tèrainte far a bheil feum air seo.

Stiùireadh air Planadh Leasachadh Sgoile

a' gabhail a-steach aithris air Inbhean is Càileachd bho Foghlam Alba. Bidh ùghdarrasan ionadail cuideachd a' tabhann am pasganan taic fhèin do sgoiltean gus an cuideachadh le bhith a' planadh mar a chleachdas iad am maoineachadh gu h-èifeachdach.

- Gheibhear barrachd stiùiridh airson bun-sgoiltean agus tràth-ionnsachadh is cùram-chloinne an seo: <https://education.gov.scot/media/1hqfmayv/data-guideprimary-and-elc.pdf>
- Tha stiùireadh do dh'àrd-sgoiltean an seo: <https://education.gov.scot/media/ca3c2gki/data-guide-secondary.pdf>

© Còir-lethbhreac a' Chrùin 2022

OGL

Tha am foillseachadh seo air a cheadachadh fo chumhachan Cead Riaghaltas Fosgailte v3.0 ach a-mhàin far a bheil an caochladh air a ràdh. Gus an cead seo fhaicinn rach [gunationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3](https://nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/3) no sgrìobh gu Sgioba Poileasaidh an Fhiosrachaidh, An Tasglann Nàiseanta, Kew, Lunnaid TW9 4DU, no cuir post-d gu:psi@nationalarchives.gsi.gov.uk.

Far a bheil sinn air comharrachadh gu bheil còir-lethbhreac aig treas pàrtaidh air fiosrachadh, feumaidh sibh cead fhaighinn bho na daoine aig a bheil a' chòir-lethbhreac sin.

Tha an sgrìobhainn seo ri fhaighinn aig www.gov.scot

Bu chòir ceist sam bith mun sgrìobhainn seo a chur thugainn aig
Riaghaltas na h-Alba
Taigh Naomh Anndrais
Dùn Èideann
EH1 3EG

ISBN: 978-1-80435-277-9 (air-loidhne a-mhàin)

Air fhoillseachadh le Riaghaltas na h-Alba, Am Màrt 2022.

Air a dhèanamh airson Riaghaltas na h-Alba le APS Group Scotland, 21 Sràid Tennant, Dùn Èideann EH6 5NA
PPDAS1057930 (03/22)